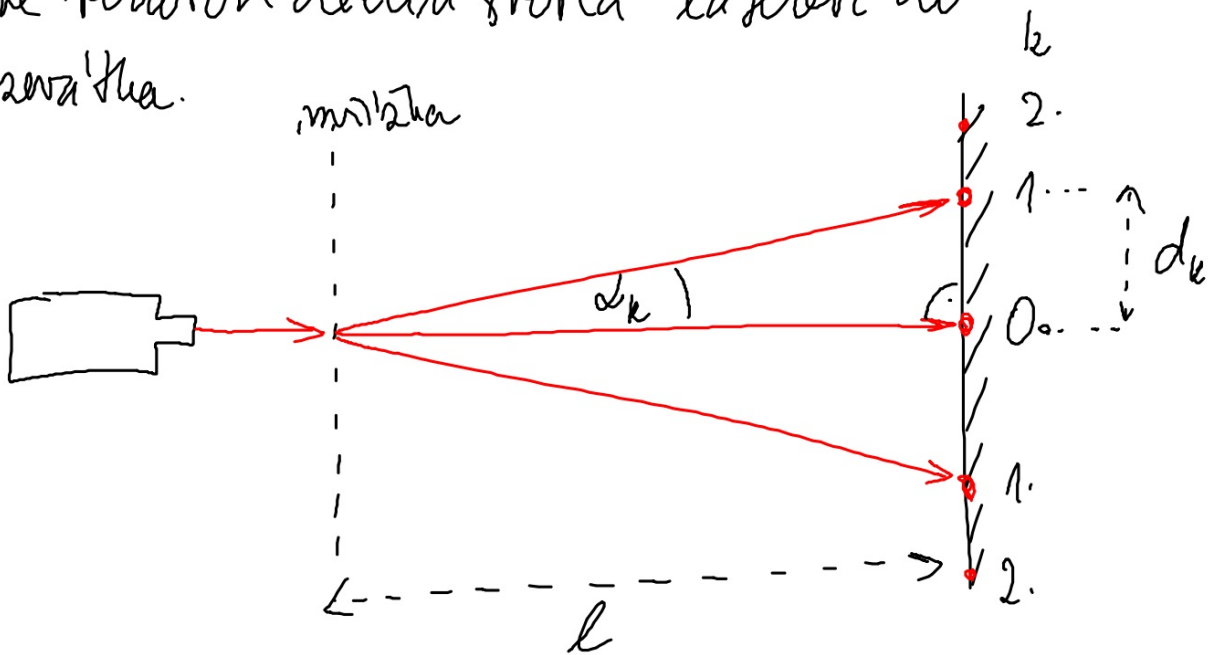

VLNOVA' OPTIKA

LP: VLNOVA' DELLA SVEGLIA

Modi risonanti della fibra laser e della
microstruttura.

rozmiar: $N = 10 \text{ mm}^{-1}$ (rozpuszczony)

rozmiar: $\underline{L}$ a jednoczynnik $\underline{d_k}$

$$\tan \alpha_k = \frac{d_k}{L} \Rightarrow \alpha_k = \dots$$

podmińska na maksimum: $k \sin \alpha_k = k \lambda$

$$\frac{1}{N} \sin \alpha_k = k \lambda$$
$$\lambda = \frac{\sin \alpha_k}{k N}$$

$$l = 350 \text{ cm}$$

k	$\frac{d_k}{\text{cm}}$	$\frac{\alpha_k}{^\circ}$	$\frac{\lambda}{\text{mm}}$	$\frac{\Delta \lambda}{\text{mm}}$
1.	2,3			
2.	4,4			
3.	6,8			
4.	9,0			
$\vdots$				

Č. m.	k	$\frac{d}{\text{cm}}$	$\frac{\alpha}{^\circ}$	$\frac{\lambda}{\text{nm}}$	$\frac{\Delta\lambda}{\text{nm}}$
1	1	2.3	0.38	657.1	9.1
2	2	4.4	0.72	628.5	19.5
3	3	6.8	1.11	647.5	0.5
4	4	9.	1.47	642.6	5.4
5	10	23.3	3.81	664.2	16.2

Vlnová délka světla LASERu je $(648. \pm 10.1)$ nm.

Polarizace světla

k pochopení je třeba znát:

- světlo je PŘÍČNÉ ELMG. VLÁVNÍ

popisné veličiny:

- $\vec{E}$ (el. intenzita) — „nese informaci“

- polarizaci, intenzitu světla a fází

- $\vec{B}$ (mg. indukce)

- $\vec{E} \perp \vec{B} \perp$ směr šíření vlny

- světlo 2 běžných zdrojů (Slunce, žárovky, ...) je NEPOLARIZOVANÉ
- lidské oko nevidí rozdíl mezi polarizovaným a nepolarizovaným světlem (tedy musí mít nějakou "pomůcku")

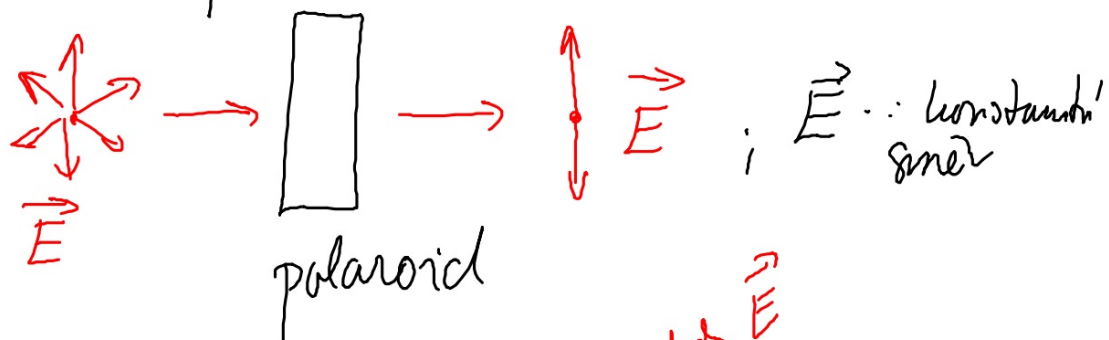
popis pomocí vektorů:

$$\vec{E} = \frac{1}{\epsilon_0 \epsilon_r} \vec{D} ; E \sim \underline{\text{prostorově}}$$

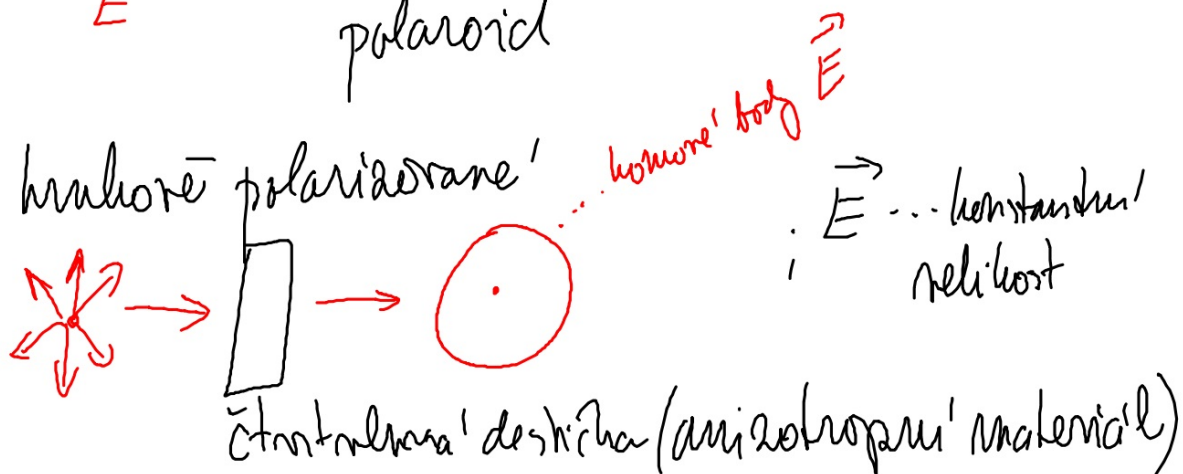
$$\vec{B} = \frac{1}{\mu_0 \mu_r} \vec{H} ; B \sim \underline{\text{prostorově}}$$

Druhy polarizace

• lineární polarizace

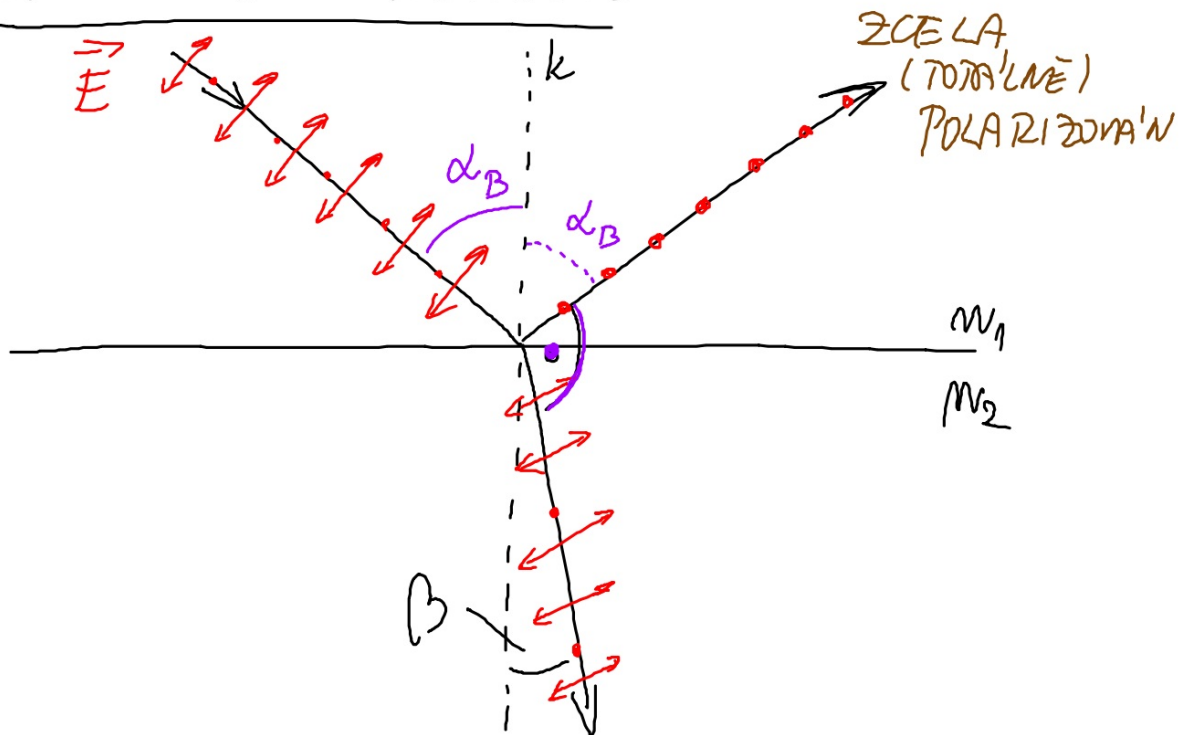
• kruhové polarizace

Typy polarizace světla

1) odrazem a lomem

dopada-li ^{NEPOLARIZOVANÉ} světlo na rozhraní 2 opt.
prostředí pod tzv. BREKSTEROVIM ÚHELEM
 α_B , vzniká částečně odražená vlna s vlnou
prošlou PRAVÍ ÚHEM a odražená vlna je

ZCELA POLARIZOVANÁ

prošlá vlna je polarizována ČÁSTEČNĚ v kolmému
směru na polarizační odražené vlny

Snellius' rätikon: $\frac{\sin \alpha_B}{\sin \beta} = \frac{n_2}{n_1} \Rightarrow$

plut: $\alpha_B + 90^\circ + \beta = 180^\circ$
 $\beta = 90^\circ - \alpha_B$

$$\sin \beta = \sin (90^\circ - \alpha_B) = \cos \alpha_B$$

$\Rightarrow \frac{\sin \alpha_B}{\cos \alpha_B} = \frac{n_2}{n_1}$

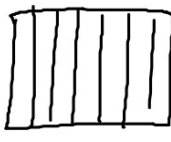
$$\boxed{\operatorname{tg} \alpha_B = \frac{n_2}{n_1}}$$

2) polaroidy (polarizacni filtry)

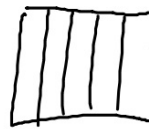
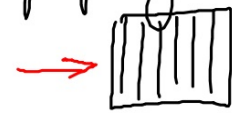
vzrobeny z: anizotropnich materialu... ○

materialu s „dlouhymi” lim.

molekulami” ... ↑↓

filtr pro linearni polarizaci:

2 mozna pripady:

„svetlo”

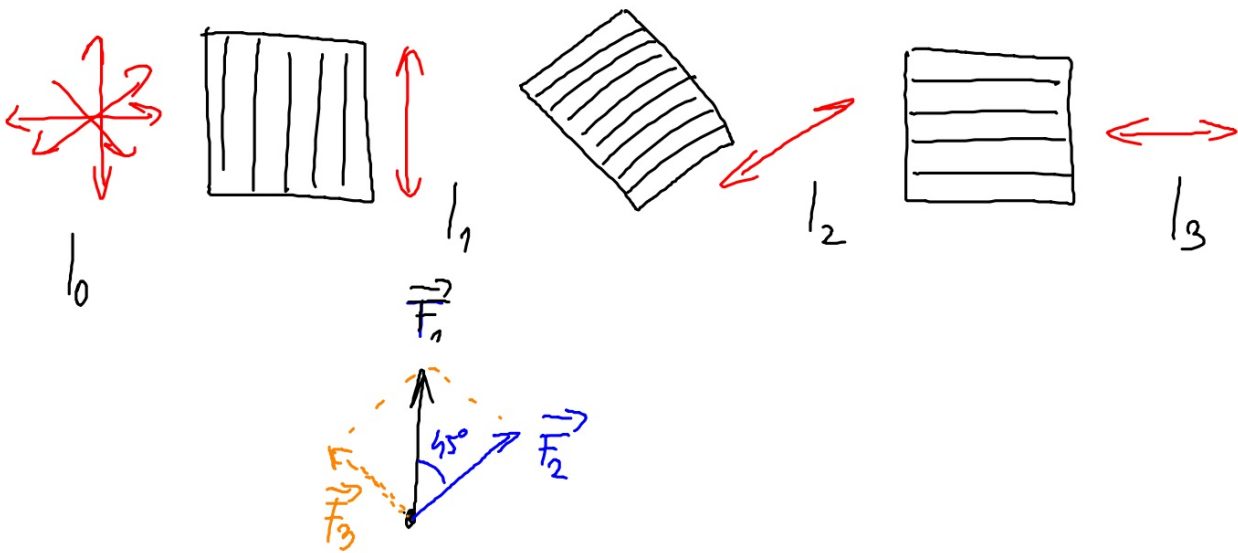
POLARIZATOR

„tma”

ANALYZATOR

extra :

Malus's law : $l_1 = l_0 \cos^2 \varphi$

$$l_3 = l_2 \cos^2 45^\circ = \frac{1}{4} l_1$$

$$l_1 = l_0 \cdot \frac{1}{2}$$
$$l_2 = l_1 \cos^2 45^\circ = \frac{1}{2} l_1$$

3, dvojná lomem

typické pro ANIZOTROPNÍ MATERIÁLY
(krytal)

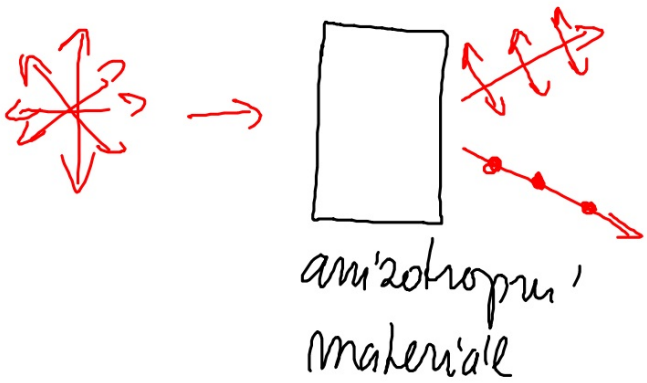
- tj. v různých směrech úroveň vlastností

VELIKOST RYCHLOSTI LOMU V MATERIÁLU

⇒ INDEX LOMU

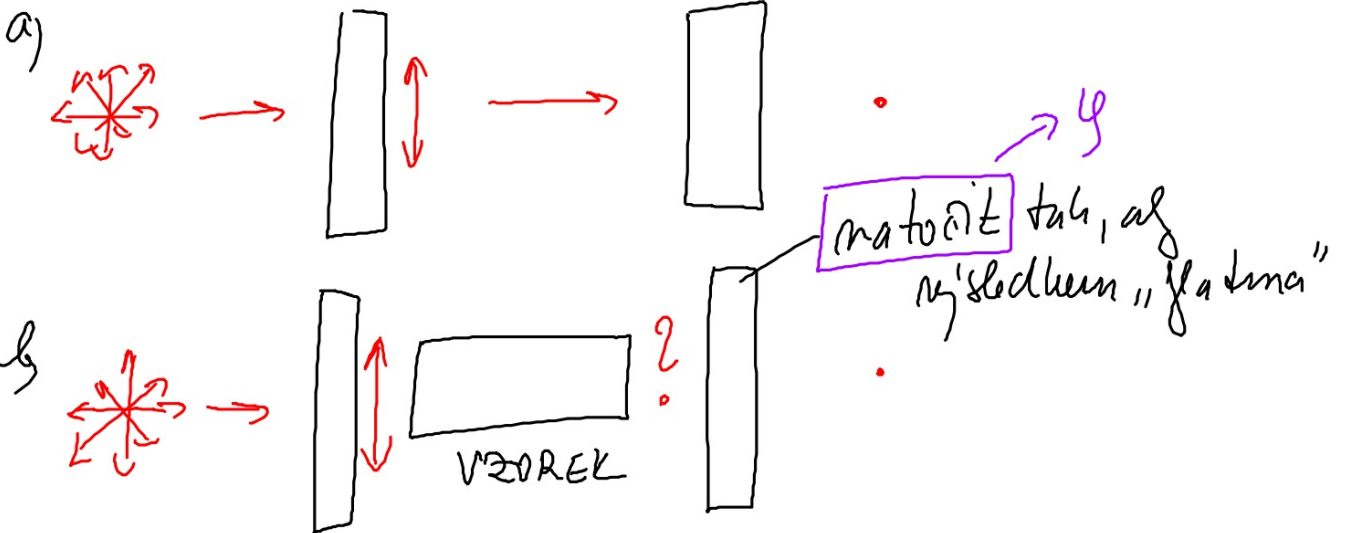
praxe: v různých směrech se mění látkové n ⇒

⇒ uvádí se 2 velikosti: RA'DNA'
MIKOR'DNA'

Polarizace světla v praxi

1) Zkoumání opt. aktivních látek

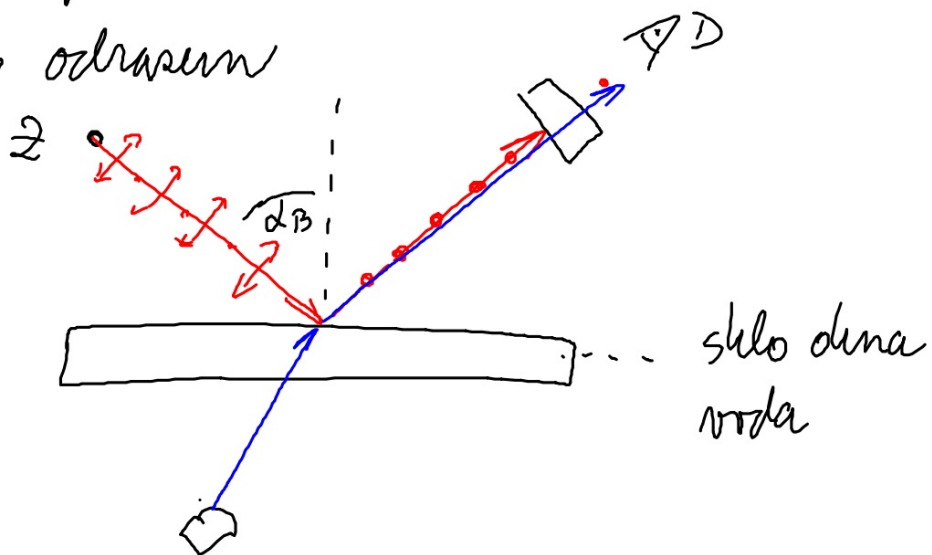
γ = nominální polarizační
úhel

2) Zabraňení odlesku

fotografie, film

polarizace odrazem

3, Završnačka na filmu

Pa'ber, pa' se "sedmi" a "rozetni"

se u p'nd'm prost'edu'

Současnost: prv'aci u post-produkci'

4) 3D kino

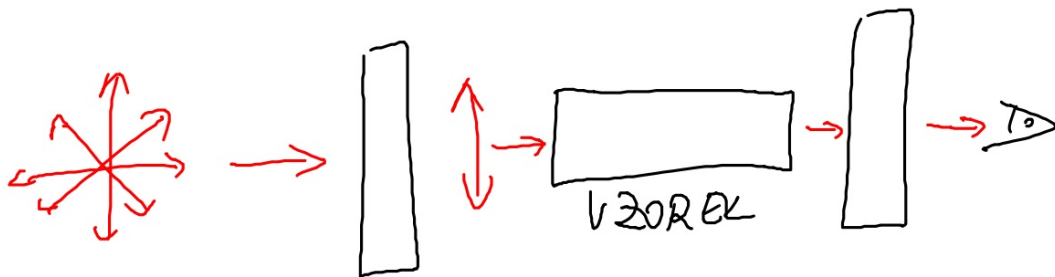
- o klasické - pomocí polarizačních filtrů a brýlí
  - natocení filmu na 2 KAMERY
  - postprodukce, ...
  - promítání: promítání s filtry otočenými o 90°
  - divák má brýle s křížovým filtrem

- moderní - komunikace proměťací
stroj - brýle

3) Fotoelasticitmetrie

($\sim$ měření deformace světlem)

NEDESTRUKTIVNÍ METODA

vyhodnocení: $\sim$ dvojí lom
deformace $\Rightarrow$ změna struktury $\Rightarrow$
 $\Rightarrow$ změna rozložení fází $\times$ rozepětí
(barva $\sim$ důsledek interference světla)

6, LCD

ЗОБРАЗОУА'НИ' ОПТ.

СОУСТАУАНИ (ГЕОН. ОПТИКА)

За'кладни' прынцы

принцы:

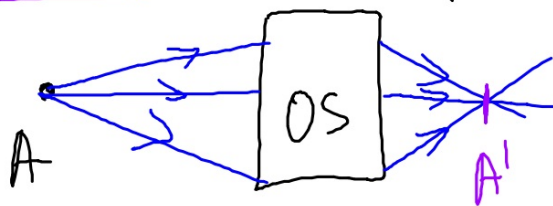
- прынцыпне' з'яем' метла
- прынцып неад'влош' чвора по'п'шк'и
- залон' одразн
- залон' лонн

Optická soustava - postupnost opt.
prostředí, která mění směr chodu
paprsků

metoda: VZOR $\xrightarrow{\text{opt.}} \text{OBRAZ}$
(předmět) obrazem

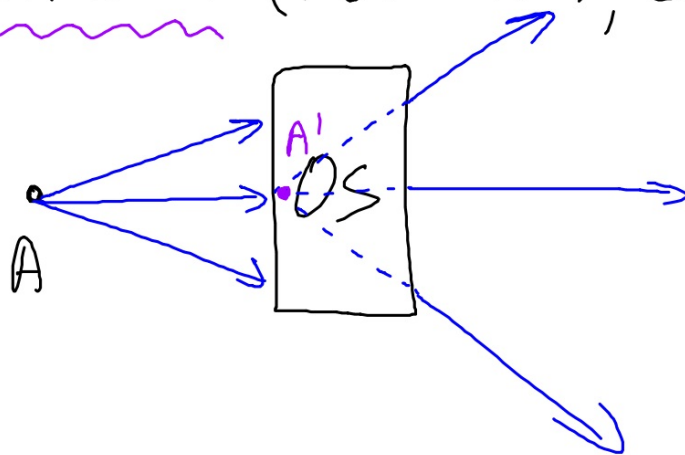
2 základní typy obrazů:

- SKUTEČNÝ (REÁLNÝ, promítaný)

- NESKUTEČNÝ (NEREALNÝ, ZDAŤLIVÝ)

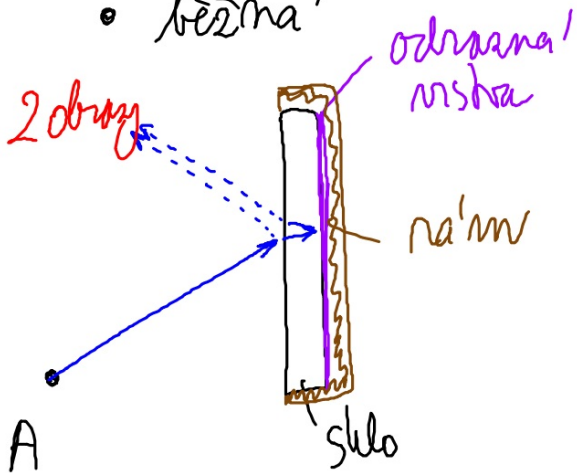

Zrcadla

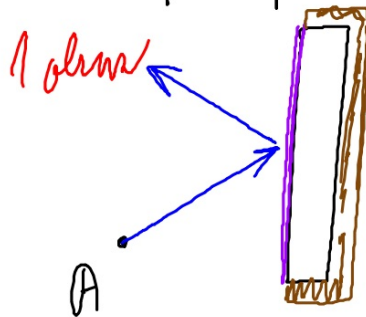
dělení:

1) dle konstrukce

- běžná

- profesionální (fotoaparát, kamera, ...)

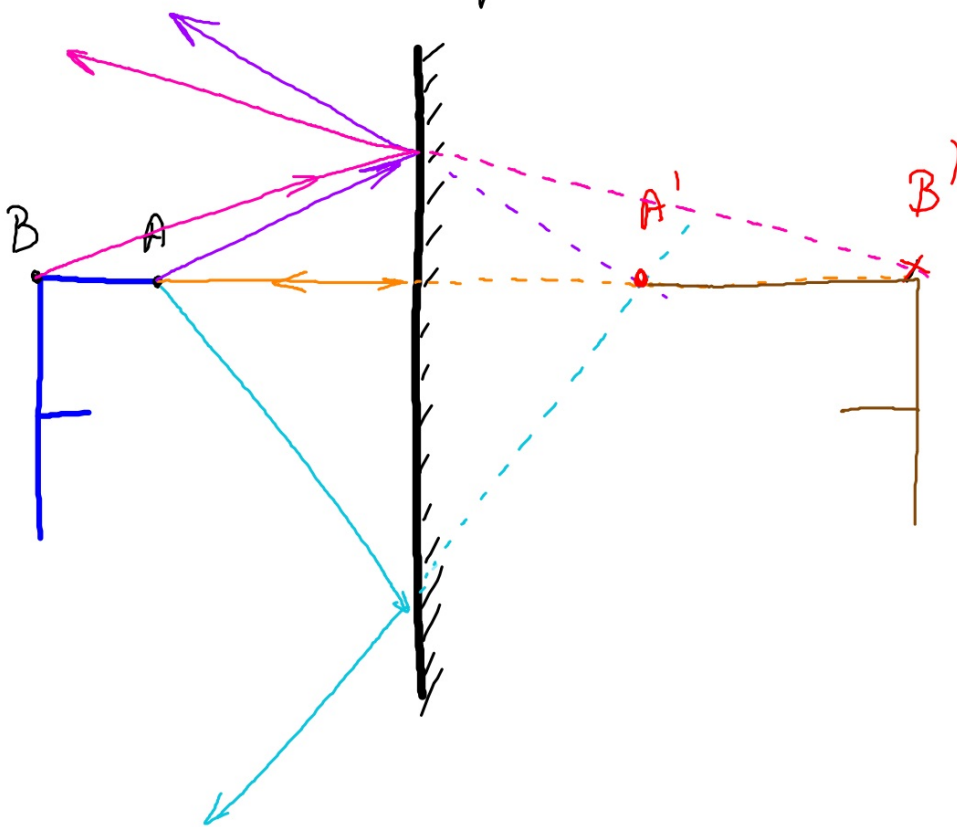
2) dle tvaru

◦ rovinná'

◦ kulová' $\left\{ \begin{array}{l} \text{druhá}' \\ \text{vypuklá}' \end{array} \right.$ --- jednodušší' ma
výpočet; mají' rody

◦ parabolická' $\left\{ \begin{array}{l} \text{druhá}' \\ \text{vypuklá}' \end{array} \right.$ --- složitější' ma výpočet;
bez rodu

Zobrazení rovinným zrcadlem

plastuosti obradu;

- Odaml'eny'
- stejne vysoty jaku nor
- stejne daleko od zrcadla jaku nor
- nepri'meny'
- stranove p'evra'eny'

[ROVINNA' SOUTERNOST

Konvence znamének

- 1) Paprsky OS jde od ZLEVA DOPRAVA.
- 2) Ohnisková vzdálenost: od OHNISKÁ K optickému
prostoru:
  - pro směr úvodu paprsku ... $f > 0$
  - proti ... $f < 0$
- 3, y ... výška předmětu; $y > 0$ ... NAD OPT. OSOU
 y' ... výška obrazu;
  - $y' > 0 \Leftrightarrow$ NAD OSOU (PŘÍMÝ, VZPŘÍMÝ)
  - $y' < 0 \Leftrightarrow$ POD OSOU (PŘEVRAĆENÝ)

↳ a ... vzdálenost předmětu od opt. prvku
 $a > 0 \Leftrightarrow$ předmět PŘED opt. prvkem (VZDŠ)

a' ... vzdálenost obrazu od opt. prvku

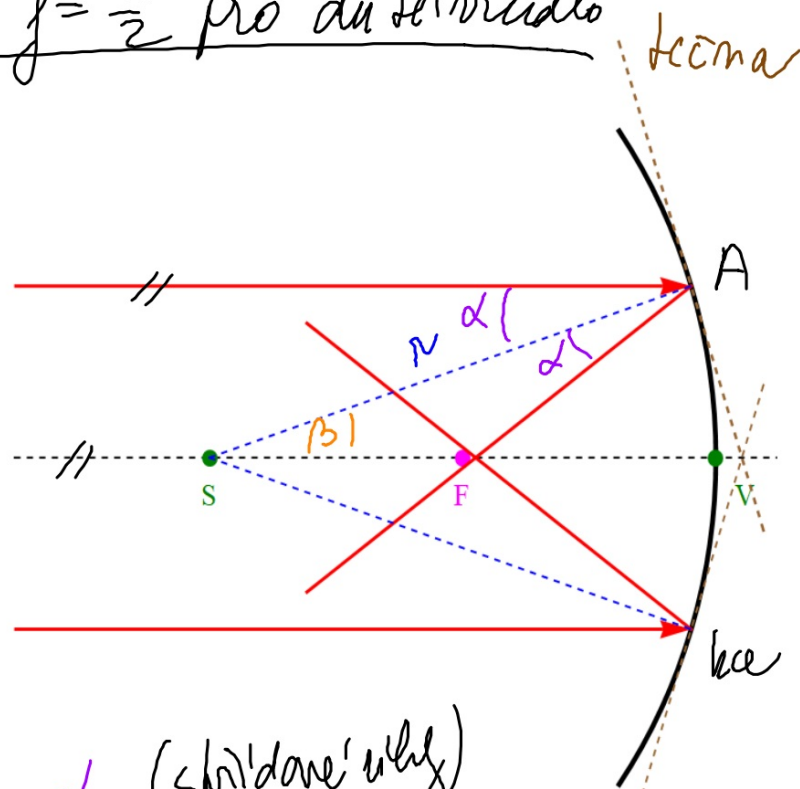
• $a' > 0 \Leftrightarrow$ obraz vzniká, kde bych očekával

↳ SKUTEČNÝ OBRAZ

• $a' < 0 \Leftrightarrow$ n opačným směrem

↳ ZDAŘILÝ OBRAZ

Доказ: $f = \frac{R}{2}$ про ду телорудло

$\beta = \alpha$ (шкірдане' убілы)

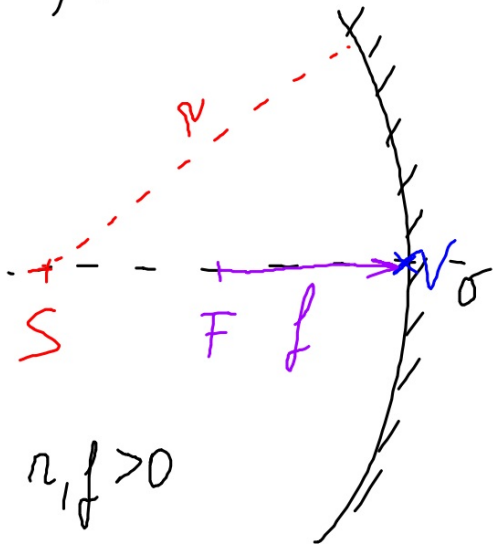
ΔSFA җе $ROVNOBREMENN'$ $\Rightarrow |SF| = |FA|$ $\Uparrow$
 минимум' п'і'пад $\text{pro } \alpha \rightarrow 0 \Rightarrow |SF| = |FA| \wedge |SF| + |FA| = R$

$$f = \frac{R}{2}$$

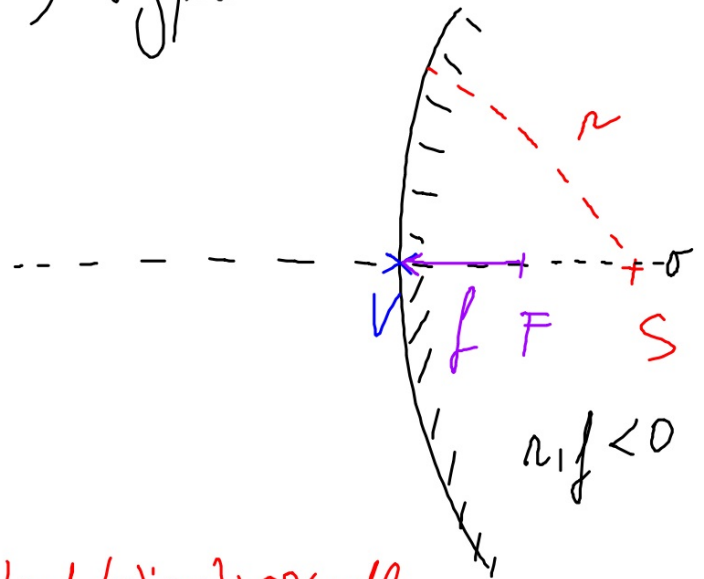

Kulova' orcadla

a) duta'

b) vyvukle'

σ - opt. osa
V - vrchol orcadla

S - stred krivosti orcadla
F - ohnisko; $f = \frac{R}{2}$

Wzrost $f = \frac{R}{2}$ płaski powrót w ten.

PARAXIALNYM PROSTORU :

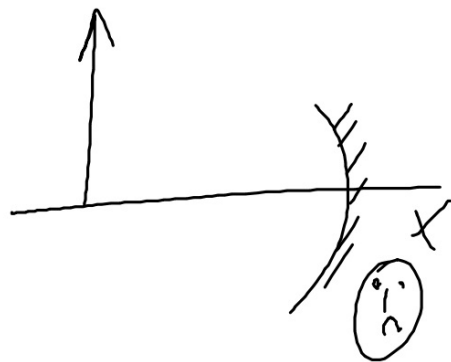
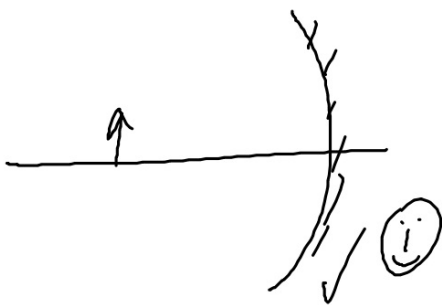
prostor, kde při optickém zobrazení
nemají radi; blízko opt osy

○ admissi na malic přenosy

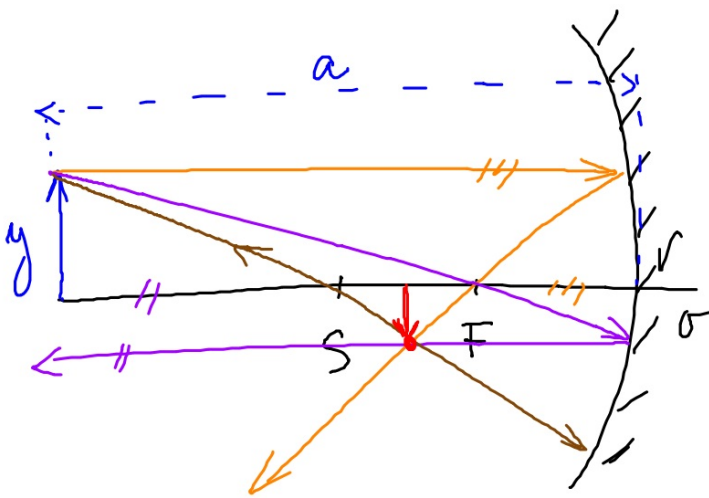
Zobrazení kulovým zrcadlem

vzniká 3 různá reálná paprsky, které:

- se chová podle zákona odrazu
- se odrážejí od zrcadla do směrů symetrie

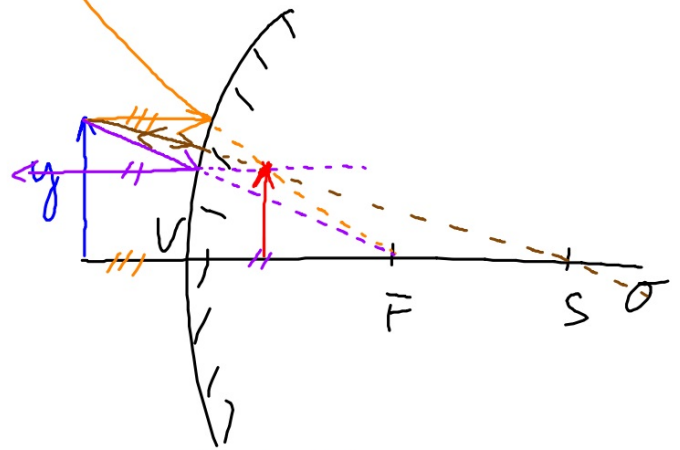
a) duté!

OBRAZ:

- PŘEVRAŤENÝ
  - SKUTEČNÝ
  - ZMENŠENÝ
- } ZDE 0,00
} 2a'n's' na a

b) vypuklé!

OBRAZ:

- PŘÍMÝ
  - ZDAŇLIVÝ
  - ZMENŠENÝ
- } U
} Z
} D
} y

3 „VIP“ papísky:

1, $\rho \parallel \sigma$; $F \in \rho'$

2, $F \in \rho$; $\rho' \parallel \sigma$

3, $S \in \rho$; po odrazu s σ a ρ' po tezi přímce

Ponzi:

- ma'klarmu' arca'thuo ORL - dute'
- arubni' - dute' (ale i norinne')
- wri'zraty - nyppukla' (≡ PRI'KUS' OBRAZ)
- dalekohlec - dute' (≡ SKUTEČNĀ' OBRAZ)
- toaledni' - dute'
- apedne' arca'tho cest - nyppukle'
- polladny supermarket - nyppukle'

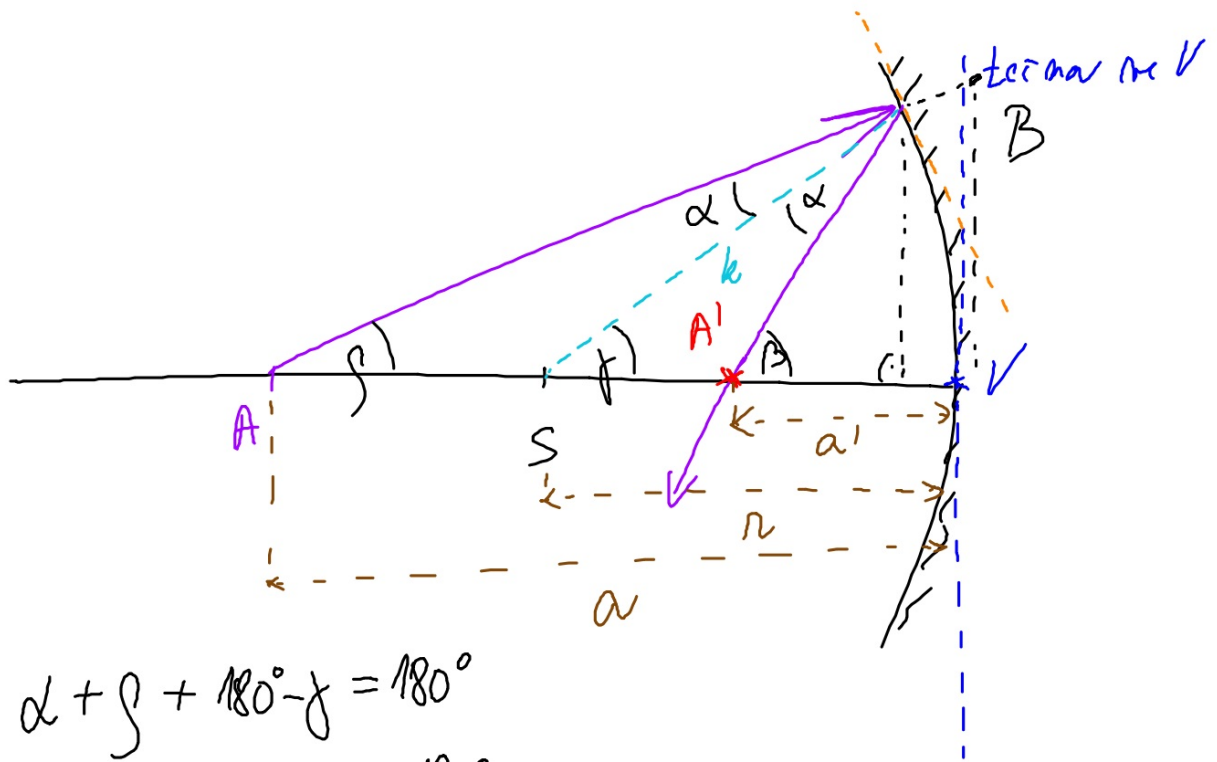
- reflektory aut - dute!

Zobrazovací

odvorem! pro speciální polohu předmětu,
přičemž se budou dobře počítat ulky

pro paraxiální prostor platí:

pro malé ulky: $x \approx \lg x$; $[x] = \text{rad}$

$$\alpha + \gamma + 180^\circ - \gamma = 180^\circ$$

$$\alpha + \gamma + 180^\circ - \beta = 180^\circ$$

$$\begin{array}{r} \alpha + \gamma - \gamma = 0 \quad /(-1) \\ \alpha + \gamma - \beta = 0 \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{r} \alpha + \gamma - \gamma = 0 \\ \alpha + \gamma - \beta = 0 \end{array}} \right\} \oplus$$

$$2\gamma - \beta = 0 \quad (1)$$

$$\operatorname{tg} \delta = \frac{|VB|}{a} \doteq \delta$$

$$\operatorname{tg} \beta = \frac{|VB|}{r} \doteq \beta$$

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{|VB|}{a'} \doteq \alpha$$

dosadiť do (1): $2 \frac{|VB|}{r} - \frac{|VB|}{a} - \frac{|VB|}{a'} = 0 \quad /: |VB|$

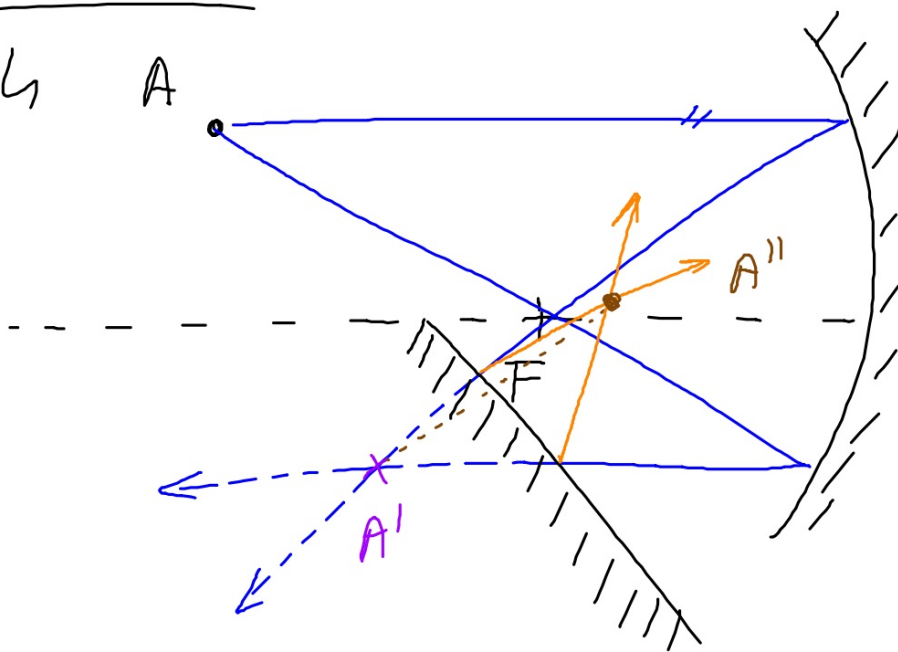
$$\frac{1}{a} + \frac{1}{a'} = \frac{2}{r}$$

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{a'} = \frac{1}{f}$$

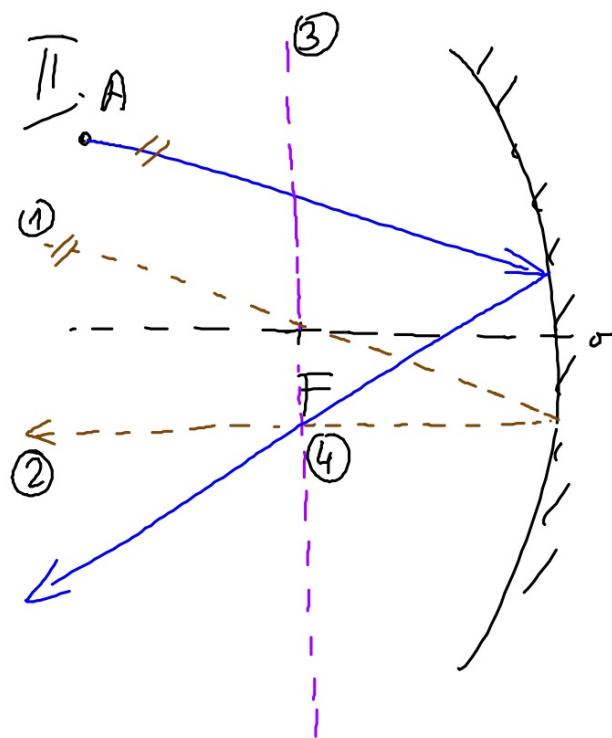
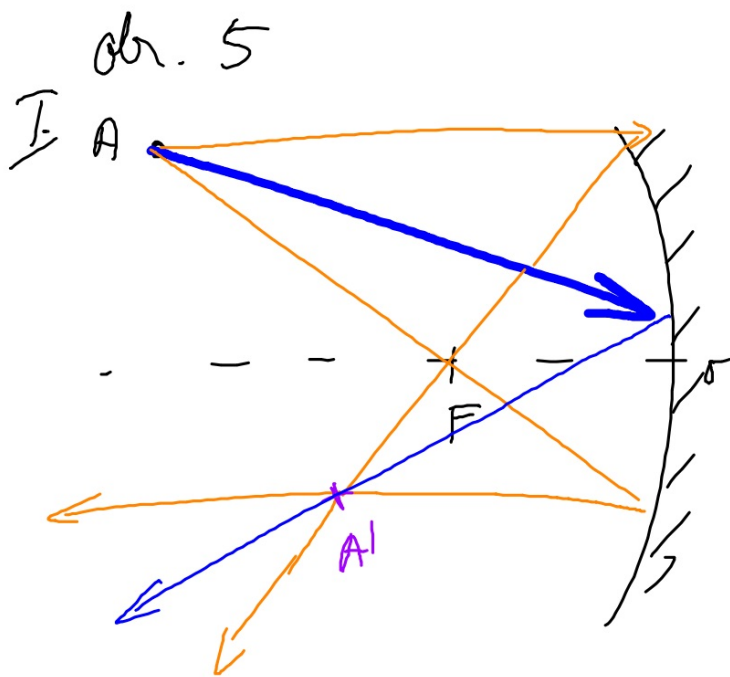
ZOBRAZOVACÍ
RCE

PRACOVNÍ LIST

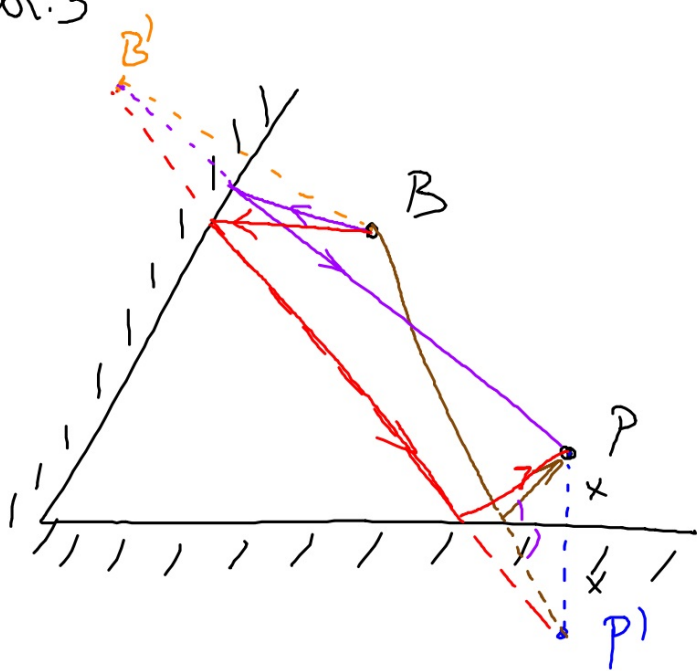
obr. 4 A

A''
SKUTEČNÝ!

obr. 3

Pričemei zvětšeni'

$$\underline{z = \frac{y'}{y} = -\frac{a'}{a} \quad [z] = 1}$$

$|z| > 1 \Rightarrow$ zvětšující obraz

$|z| = 1 \Rightarrow$ obraz stejné výsoty jako vor

$|z| \in (0, 1) \Rightarrow$ zmenšující obraz

$z > 0 \Rightarrow$ přímý obraz

$z < 0 \Rightarrow$ převrácený obraz

Čočky

o Spojky

- lze vytvořit SKUTEČNÝ
OBRAZ
- lze vytvořit ZVĚTŠENÝ
OBRAZ
- nejmenší je UPRŮSTŘED
- $f > 0$

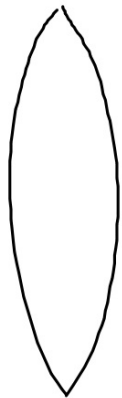
o rozptyly

- vytvoří ponale
ZMĚNŠENÝ OBRAZ
- vytvoří ponale
ZMĚNŠENÝ OBRAZ
- nejmenší má OKRAŠI
- $f < 0$

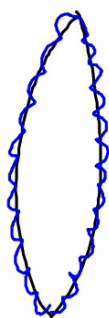
ruzne' dravy (dvojny pulka', ploshoduta', ...)

 - pri stepne' f mozi' Ruzne' vady

 ($\sim n$)

Fresnelova corba

Misto

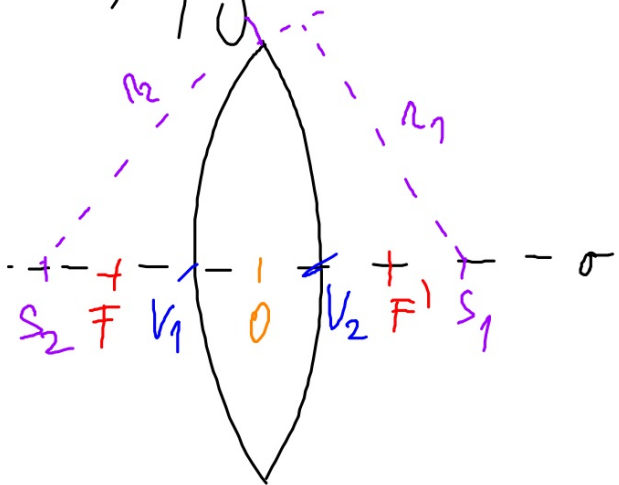

si vidomel, ze duleziti' je pen

 "dvoj" $\Rightarrow$ "vydlaba'ni' mitku"

Parametry čoček

a) Spojka

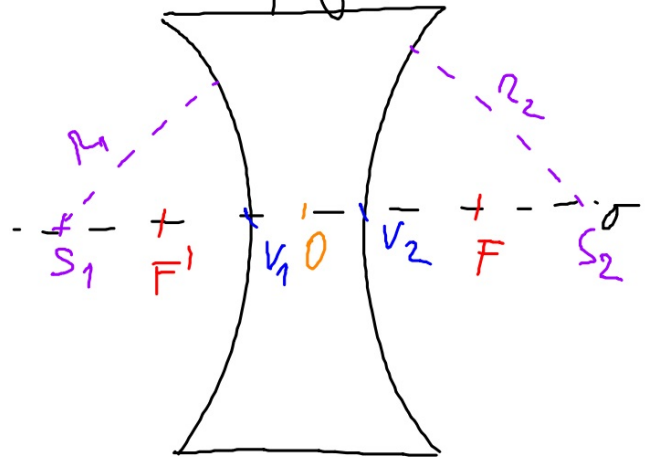

σ - opt. osa

$V_{1,2}$ - vrcholy opt. plochy

F - predmetná ohnisková
 F' - obrazová ohnisková

b) rozptyľka

$S_{1,2}$ - stred hraničnej opt. plochy

O - stred čočky

lenka čočka: $V_1 \doteq O \doteq V_2$

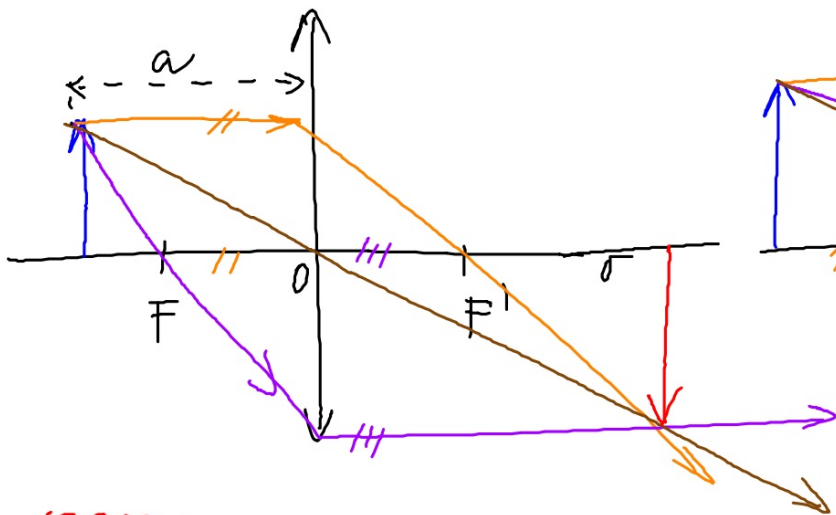

Zobrazení carbon

využití se v rámci fyziky:

- splnění zákonů
- ním, do jakých směrů se po průchodu carbon látkou

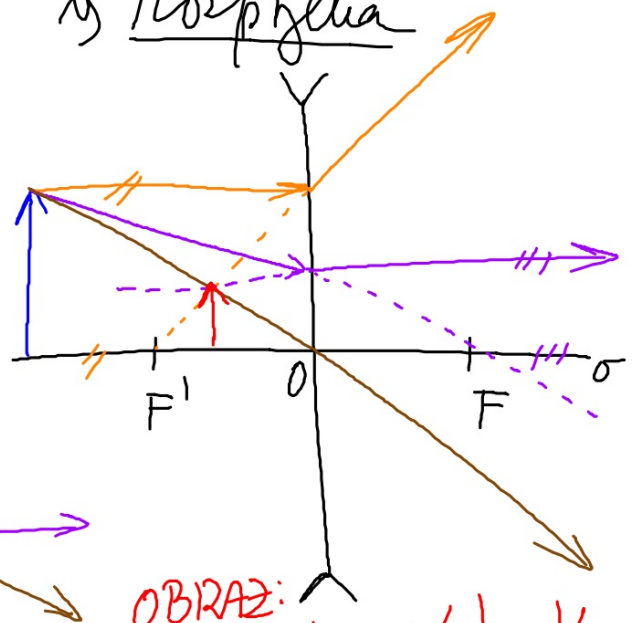
a) Spojka

OBRAZ:

- SKUTEČNÝ
  - PŘEVRAŤENÝ
  - ZVĚTŠENÝ
- } ZDE!
} odměřeno
} a

b) Rozptylka

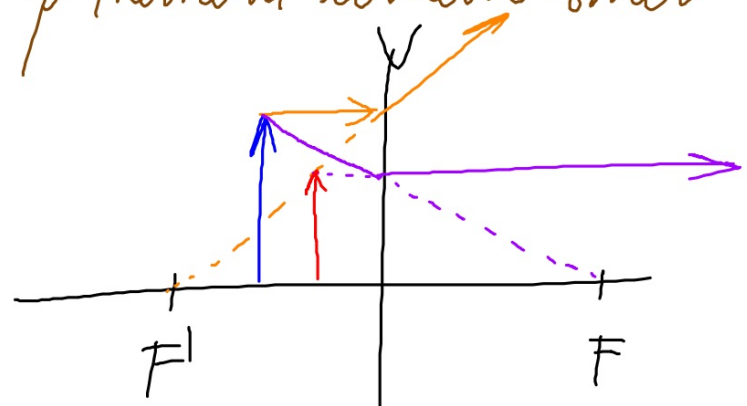

OBRAZ:

- ZDANLIVÝ
  - PŘÍMÝ
  - ZMENŠENÝ
- } $\frac{v}{z}$
} $\frac{D}{D}$
} $\frac{1}{4}$

3 yamāmei papishy

- 1) $\phi \parallel \sigma$; $F' \in \rho'$
- 2) $F \in \rho$; $\rho' \parallel \sigma$
- 3) $O \in \rho$; ρ' nermōni' lornem smēr

abrazhēni' re, aretīchi' - palom arcadel

Vady čoček

• princíp nie je než n. zradel,
pretože:

• zradla - zobrazujú' odrazom

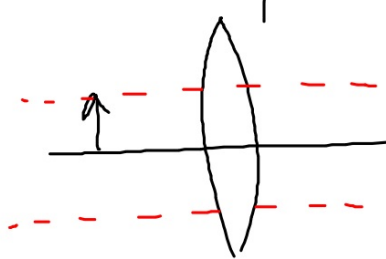
• čočky - zobrazujú' lomom ⇒

⇒ n nie monochromatického
sredla nastáva' i' DISPERZIE

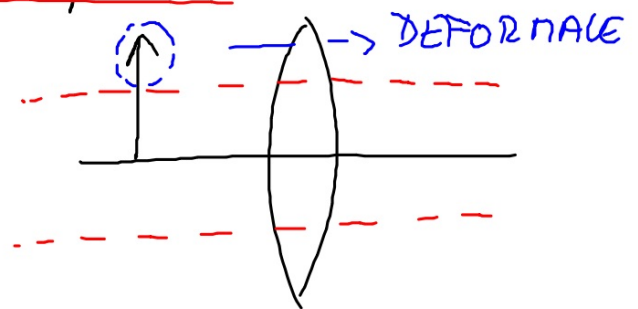
Qal'uludlu'.

o OTVORONA' - vumika' pri' zobrazenii'

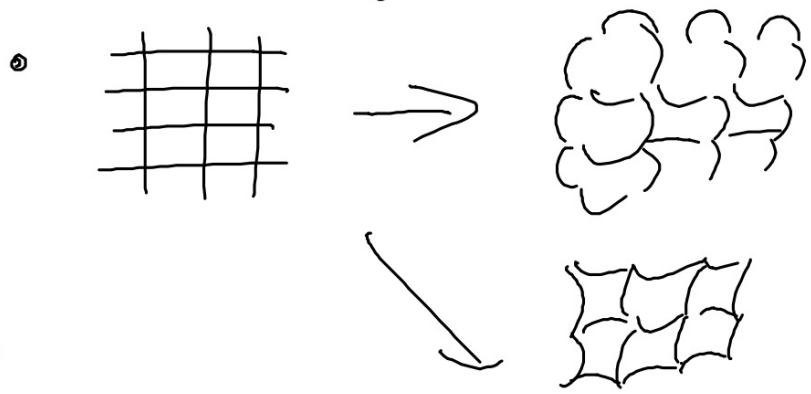
minimo paraxialnii' prostor

na'prava: CLONA

- ZKLEPITI OBRAZU - da'na ni'zman
kamaroshi' cōly n' ni'zuy'ch' ni'stech

• BARVENÁ VĚDA — dálna disperze

bílého světla $\Rightarrow$ různé složky se

lámou různě a každá z nich

jde sít „světelné“

páry: dříve zabarvení kolem obrazu
malých předmětů

koučka VŠECH VĚD: MULTIPLY — měření
všechno se sebou

Optická mohutnost čočky

$$y = \frac{1}{f} ; [y] = \text{m}^{-1} = \text{D} \text{ (dioptrie)}$$

2 ŽENKÉ ŌŌŌK BLIŽKO U SEBE
(oko + brýle, čočka dalekozraký, ...) s optickými
mohutnostmi y_1 a y_2 platí:

$$\underline{y = y_1 + y_2}$$

Oko

- orgán zraku
- člověk vidí obem + muskem
- pravý orgán $\Rightarrow$ prostorová orientace

vláskuvost:

- největší amplituda směru chodu paprsků: vedlech - rohovka
- na dalších rozhraních jsou amplitudy menší ($\Leftarrow$ indexy lomu jsou podobné)
- $f = 1,6 \text{ cm} \Rightarrow \varphi = \frac{1}{1,6 \cdot 10^{-2}} \text{ D} = 60 \text{ D}$
 $\Rightarrow$ čočky byly: drobná čočka ($\varphi_B \sim 1 \text{ D}$)

ostaj
- (obraz) to idea'lnohm p[ri] pad[er]i razm[er]ka'
na s[er]vici:

1, 2 „VIP” body:

• ELITA' SKURNA — mejn[er] 30' koncentraci
kome[nt]u; a m[er]ke, k[od]e s[er]vici'
m[er]k[er]a' op[er]t. osa' d[er]z[er]

• SLEPA' SKURNA — bez u[pr]avlj[er]k[er]h kome[nt]u;
s[er]viciem' o[br]m[er]u n[er]v[er]

2) svetločutilne' brniz

- МСММЧ - detekcijski gas
- černo-bile' videna'

- ČI'PKY - detekcijski brniz
- 3 druzki: R, G, B

(procentualna' zastopenost 3 druzki o'plini ~ opt.
sistema fotoaparata, kamer)

LP: Vzdálenost bodů na síťnici olo

Určete nezápornou vzdálenost bodů na síťnici olo.

"teorie"

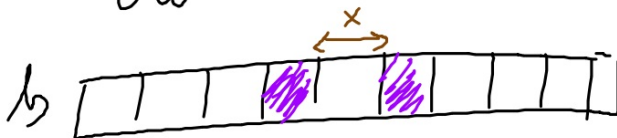

bodů síťnice

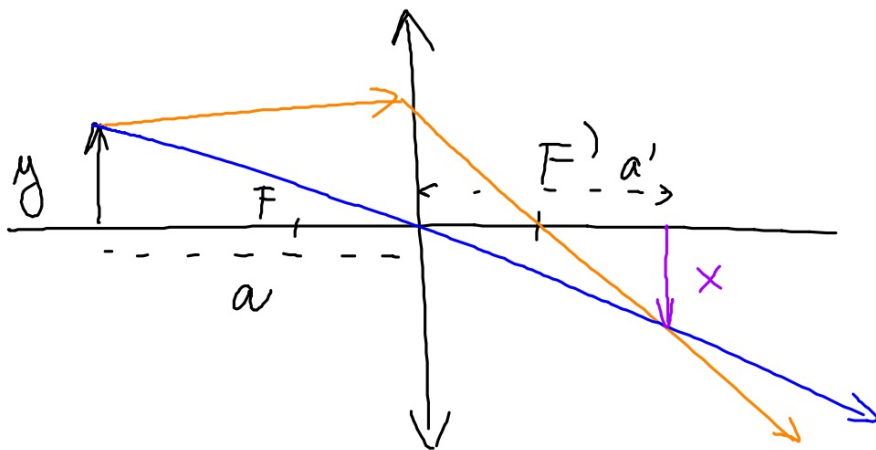

okolo vzdálenosti 1 BOD

/// největší možná vzdálenost bodů

okolo vzdálenosti 2 BOD

$f = 1,6 \text{ cm}$
 a, y - заданы

$$a \gg f \Rightarrow a' \approx f$$

($a \sim 1 \text{ m}$)

подолност приближений:
 (или обозначение)

$$\frac{x}{y} = \frac{f}{a}$$

$$x = \frac{yf}{a} (\sim 10 \mu\text{m})$$

Optické vlastnosti

oko ková "paply" po správné
odrození:

- POLOHA OKA + HLAVY — obzvláště
namíhá se žluté skvrně
- ADAPTACE — stávkování x nastávkování
duhový (⇒ změna průměru zornice)

• AKOMODACE - změna y čočky

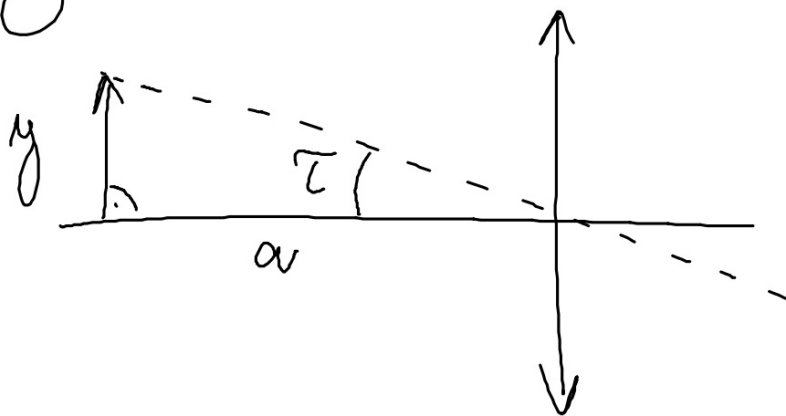
2 body, na které oko ostří:

• VĚDALEŠÍ BOD - největší vzdálenost, na které oko dokáže ostřit; OK oko: ∞
věk $\uparrow \Rightarrow$ vzdálenost $\downarrow$ ROZPTÝLKA

• BLÍŽKÝ BOD - nejmenší vzdálenost, na které oko dokáže ostřit, ANIŽ SE VYRAZÍ NA MÁMKA!
OK oko: 25 cm
věk $\uparrow \Rightarrow$ vzdálenost $\uparrow$ SPOJKA

szög'ükel:

$$\operatorname{tg} \tau = \frac{y}{a}$$